HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

27 octombrie 2011 *

În cauza C-402/10,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Consiliul de Stat (Franța), prin decizia din 26 mai 2010, primită de Curte la 6 august 2010, în procedura

Groupe Limagrain Holding

împotriva

Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul A. Borg Barthet, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a cincea, domnul J.-J. Kasel și doamna M. Berger (raportor), judecători,

avocat general: domnul J. Mazák,
grefier: doamna R. Șereș, administrator,

* Limba de procedură: franceza.

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 11 mai 2011,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Société Groupe Limagrain Holding, de A. Monod și de V. Maignan-Artiga, avocats;

— pentru Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer, de F. Blancpain, avocat;

— pentru guvernul francez, de domnii G. de Bergues și B. Cabouat, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Europeană, de domnii B. Burggraaf și D. Triantafyllou, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea dispozițiilor Regulamentului (CEE) nr. 3665/87 al Comisiei din 27 noiembrie 1987 de stabilire a normelor comune de aplicare a sistemului de restituiri la export pentru produsele

agricole (JO L 351, p. 1), astfel cum a fost modificat în special prin Regulamentul (CEE) nr. 1708/93 al Comisiei din 30 iunie 1993 (JO L 159, p. 77, denumit în continuare „Regulamentul nr. 3655/87”), coroborate cu cele ale Regulamentului (CEE) nr. 565/80 al Consiliului din 4 martie 1980 privind plata anticipată a restituirilor la export pentru produsele agricole (JO L 62, p. 5, Ediție specială, 03/vol. 3, p. 159).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între societatea Groupe Limagrain Holding (denumită în continuare „Limagrain”), succesoare în drepturi a societății Maïs Céréales Technologie (denumită în continuare „MCT”), pe de o parte, și Office national interprofessionnel des céréales (denumită în continuare „ONIC”), devenit Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer, pe de altă parte, cu privire la rambursarea unei restituiri la export percepute în avans de MCT.

Cadrul juridic

Regulamentul nr. 565/80

3 Regulamentul nr. 565/80 instituie pentru anumite produse agricole, printre care cele care intră sub incidența Regulamentului (CEE) nr. 2727/75 al Consiliului din 29 octombrie 1975 privind organizarea comună a piețelor în sectorul cerealelor (JO L 281, p. 1), abrogat și înlocuit de Regulamentul (CEE) nr. 1766/92 al Consiliului din 30 iunie 1992 (JO L 181, p. 21), un regim de prefinanțare a restituirilor pentru exporturile efectuate către țări terțe.

4 Articolul 4 alineatul (1) din regulamentul menționat prevede:

„La cererea celui interesat, o sumă egală cu restituirea la export este plătită de îndată ce produsele de bază sunt plasate sub controlul vamal care garantează că produsele prelucrate sau mărfurile vor fi exportate într-un termen stabilit."

5 Potrivit articolului 6 din același regulament:

„Aplicarea regimului prevăzut în prezentul regulament este condiționată de constituirea unei garanții care asigură rambursarea unei sume egale cu cea care a fost plătită, majorată cu o sumă suplimentară.

Fără să aducă atingere cazurilor de forță majoră, această garanție este reținută total sau parțial:

— în cazul în care rambursarea nu a fost efectuată atunci când exportul nu s-a făcut la termenul stabilit în articolul 4 alineatul (1) [...]

sau

— în cazul în care se dovedește că nu există niciun drept de restituire sau că a existat un drept de restituire pentru o sumă inferioară."

Regulamentul nr. 3665/87

6 În titlul 2 capitolul 3, care cuprinde articolele 24-33, Regulamentul nr. 3665/87 descrie modalitățile de aplicare a Regulamentului nr. 565/80 și formalitățile care trebuie îndeplinite sau condițiile care trebuie respectate pentru a beneficia de plata anticipată a restituirii în cazul unei prelucrări sau a unei depozitări prealabile exportului.

7 Articolul 25 alineatul (1) primul paragraf din acest regulament prevede:

„În cazul în care exportatorul își manifestă intenția de a exporta produsele sau mărfurile după prelucrare sau depozitare și de a beneficia de o restituire, în temeiul dispozițiilor prevăzute la articolul 4 sau 5 din Regulamentul (CEE) nr. 565/80, aplicarea acestor dispoziții este condiționată de prezentarea către autoritățile vamale a declarației denumite în continuare «declarație de plată».” [traducere neoficială]

8 Articolul 26 alineatul (1) din regulamentul menționat prevede:

„La acceptarea declarației de plată, produsele sau mărfurile sunt plasate sub regim de control vamal până când părăsesc teritoriul vamal al Comunității sau ajung la destinația prevăzută.” [traducere neoficială]

9 Potrivit articolului 27 alineatul (5) primul paragraf din Regulamentul nr. 3665/87:

„Produsele de bază pot să rămână în regim de control vamal în vederea transformării timp de șase luni de la data acceptării declarației de plată.” [traducere neoficială]

10 Articolul 29 alineatele (1) și (2) din regulamentul menționat prevede:

„(1) Suma care trebuie plătită înainte de export este achitată de statul membru în care este acceptată declarația de plată.

(2) Suma este plătită numai la cererea scrisă a exportatorului. […]” [traducere neoficială]

11 Articolul 31 alineatul (1) din același regulament prevede:

„Înainte de acceptarea declarației de plată, se constituie o garanție egală cu suma calculată în conformitate cu articolul 29 alineatul (3), la care se adaugă eventual suma compensatorie monetară pozitivă, precum și o majorare de 20 % din suma astfel obținută. [...]” [traducere neoficială]

12 Articolul 33 alineatul (1) din acest regulament este redactat după cum urmează:

„În cazul în care se face dovada dreptului la o restituire pentru produse sau mărfuri care au acest drept în conformitate cu prezentul capitol, avansul și suma de achitat sunt corelate. În cazul în care suma datorată pentru cantitatea exportată este mai mare decât suma plătită în avans, diferența este plătită persoanei în cauză.

În cazul în care suma datorată pentru cantitatea exportată este mai mică decât suma plătită în avans și îndeosebi în cazul în care se aplică dispozițiile alineatului (2), autoritatea competentă trebuie să inițieze fără întârziere procedura prevăzută la articolul 29 din Regulamentul (CEE) nr. 2220/85 în vederea restituirii de către operator a diferenței dintre aceste două sume, la care se adaugă 20 %." [traducere neoficială]

Regulamentul (CEE) nr. 3719/88

13 Regulamentul (CEE) nr. 3719/88 al Comisiei din 16 noiembrie 1988 de stabilire a normelor comune de aplicare a regimului de licențe de import și export și de certificate de fixare în avans pentru produsele agricole (JO L 331, p. 1) prevede la articolul 43 alineatul (1) următoarele:

„În cazul în care produsele de bază au fost incluse în sistemul prevăzut la articolul 4 din Regulamentul (CEE) nr. 565/80 [...] și s-a utilizat o licență sau un certificat de fixare în avans și atunci când partea în cauză, integral sau parțial:

— retrage de la controlul vamal produsele de bază în cauză, fie ca atare, fie în formă de produse transformate, sau produsele ori mărfurile în cauză sau

— nu respectă termenul limită total prevăzut la articolul 27 alineatul (5) și la articolul 28 alineatul (5) din Regulamentul (CEE) nr. 3665/87 sau în alte prevederi legale,

obligația de a exporta nu este îndeplinită pentru cantitatea în cauză." [traducere neoficială]

Regulamentul (CEE) nr. 2913/92

14 Potrivit articolului 105 primul paragraf din Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar (JO L 302, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 5, p. 58, denumit în continuare „Codul vamal comunitar"):

„Persoana desemnată de autoritățile vamale ține evidența operativă a tuturor mărfurilor plasate sub regimul de antrepozit vamal într-o formă aprobată de autoritățile respective. Evidența operativă a mărfurilor nu este necesară când un antrepozit public este gestionat de autoritățile vamale."

Regulamentul (CEE) nr. 2454/93

15 În versiunea sa în vigoare la data faptelor în discuție în acțiunea principală, articolul 504 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 2454/93 al Comisiei din 2 iulie 1993 de stabilire a unor dispoziții de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 2913/92 al

Consiliului de instituire a Codului vamal comunitar (JO L 253, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 7, p. 3, denumit în continuare „Regulamentul de aplicare a Codului vamal comunitar”) prevedea:

„Fără a aduce atingere alineatelor (2) și (3), antrepozitele vamale în care mărfurile se pot depozita sub regim de antrepozit vamal se clasifică după cum urmează:

[...]

— antrepozit de tip C: antrepozitul privat, în conformitate cu articolul 99 al doilea paragraf a doua liniuță din cod, în cazul în care deținătorul antrepozitului este și antrepozitar al mărfurilor, dar nu este în mod necesar și proprietarul mărfurilor,

[...]”

16 Articolul 517 alineatul (1) din regulamentul menționat prevedea:

„În cazul antrepozitelor de tip A, C, D și E, autoritățile vamale desemnează pe deținătorul antrepozitului drept persoana obligată să țină evidența operativă menționată la articolul 105 din [C]od[ul] [vamal comunitar].

Această evidență operativă se pune la dispoziția biroului de control pentru efectuarea de controale.”

17 Articolul 520 din același regulament prevedea:

„(1) Evidențele operative menționate la articolul 105 din [C]od[ul] [vamal comunitar] trebuie să conțină toate datele necesare pentru aplicarea corectă a regimului și pentru controlul acestuia.

Ele includ în special:

(a) informațiile conținute în casetele nr. 1, 31, 37 și 38 ale declarației de plasare sub regim;

(b) referirea la declarațiile prin intermediul cărora mărfurile au primit o destinație vamală care încheie regimul de antrepozit vamal;

(c) data, referirea la alte documente vamale și toate celelalte documente cu privire la plasarea sub regim și la încheierea regimului;

(d) informațiile necesare monitorizării mărfurilor, inclusiv locul și datele privitoare la eventualul transfer al mărfurilor între antrepozite vamale fără încheierea regimului;

(e) informații referitoare la depozitarea comună a mărfurilor menționate la articolul 524;

(f) orice alte detalii necesare pentru identificarea mărfurilor;

(g) informații privind manipulările uzuale la care se supun mărfurile;

(h) informații privitoare la ieșirea temporară a mărfurilor din localurile antrepozitului vamal.

[...]

(3) Evidențele operative trebuie să prezinte în orice moment situația reală a stocurilor de mărfuri aflate încă sub regim de antrepozit vamal. La termenele precizate de autoritățile vamale, deținătorul antrepozitului are obligația de a depune la biroul de control, în termenele stabilite, inventarul stocurilor respective.

[...]"

Acțiunea principală și întrebările preliminare

18 MCT era specializată în conservarea cerealelor, în special a porumbului sub formă de boabe, și în prelucrarea acestui porumb în griș de porumb în vederea exportării.

19 La 30 septembrie 1994, în temeiul articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 565/80, această societate a depus o declarație cu privire la plasarea în antrepozit vamal a unui stoc de porumb în așteptarea exportului acestuia sub formă de griș.

20 Antrepozitul în care a fost plasat stocul era un antrepozit privat de tip C în sensul articolului 504 din Regulamentul de aplicare a Codului vamal comunitar.

21 Această declarație a determinat plata de către ONIC a unui avans din restituire în cuantum de 2 523 414,07 FRF.

22 În cursul anului 1996, serviciile vamale au efectuat un control al documentelor din care a rezultat lipsa, în cursul perioadei de antrepozitare, a unei evidențe operative a mărfurilor plasate sub regimul de antrepozit vamal, astfel cum este prevăzută aceasta la articolul 105 din Codul vamal comunitar.

23 Prin scrisoarea din 17 noiembrie 1998, ONIC a solicitat MCT rambursarea unei sume de 3 028 096,88 FRF, care corespunde cu suma restituirii percepute în avans de această societate, majorată cu o penalitate de 20 %, în temeiul articolului 33 din Regulamentul nr. 3665/87.

24 MCT a solicitat anularea titlului de recuperare emis de ONIC.

25 Prin Sentința din 7 octombrie 2004, tribunal administratif de Clermont-Ferrand a respins această cerere. Prin Hotărârea din 21 iunie 2007, cour d'appel de Lyon (Curtea de Apel din Lyon) a confirmat această sentință.

26 Limagrain, succesoare în drepturi a MCT, a declarat recurs la Conseil d'État (Consiliul de Stat).

27 În aceste condiții, Conseil d'État, având îndoieli cu privire la interpretarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 565/80 și a articolului 105 din Codul vamal comunitar, a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Lipsa ținerii, cu încălcarea obligațiilor care revin deținătorului antrepozitului în temeiul reglementării vamale comunitare, a unei evidențe operative a produselor sau mărfurilor plasate sub regimul de antrepozit vamal este suficientă să priveze exportatorul care și-a plasat produsele sau mărfurile în acest antrepozit de beneficiul prefinanțării prevăzute de dispozițiile coroborate ale Regulamentelor [nr. 3665/87 și nr. 565/80]?

2) În cazul unui răspuns pozitiv la prima întrebare, la ce consecințe trebuie să se ajungă în ceea ce privește sumele încasate de beneficiar?

În special:

a) în ipoteza în care se stabilește că mărfurile au fost într-adevăr exportate, cuantumul restituirilor aferente acestor exporturi poate fi privit ca dobândit, total sau parțial, de exportator? În acest ultim caz, trebuie să se rețină rata restituirilor astfel cum a fost prestabilită în temeiul reglementării privind plata anticipată a restituirilor la export sau rata aplicabilă la data exportării efective, care este în limita sau în afara limitei ratei prestabilite?

b) în ipoteza unei obligații de rambursare în tot sau în parte a sumelor încasate, trebuie majorată, în temeiul articolului 33 din Regulamentul nr. 3665/87 […], suma nedatorată care trebuie rambursată cu penalitatea prevăzută de aceste dispoziții, deși răspunderea ținerii evidenței operative revine deținătorului antrepozitului, în cazul în care, precum în speță, antrepozitul vamal este un antrepozit privat de tip C administrat de însuși exportatorul mărfurilor agricole?"

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

28 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită să se stabilească, în esență, dacă dispozițiile dreptului Uniunii referitoare la prefinanțarea restituirilor la export trebuie să fie interpretate în sensul că lipsa ținerii, cu încălcarea reglementării vamale a Uniunii, a unei evidențe operative a produselor plasate sub control vamal este suficientă să priveze exportatorul de beneficiul plății anticipate a unei restituiri la export aferente acestor produse.

29 Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie să fie amintite caracteristicile, pertinente în speța din acțiunea principală, ale sistemului plăților anticipate de restituiri la export.

30 Articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 565/80 prevede că o sumă egală cu restituirea este plătită exportatorului de îndată ce produsele de bază sunt plasate

sub controlul vamal care garantează că produsele prelucrate vor fi exportate într-un termen stabilit. În temeiul articolului 25 din Regulamentul nr. 3665/87, beneficiul acestui regim de prefinanțare a restituirilor la export este condiționat de prezentarea către autoritățile vamale și de acceptarea de către acestea a unei declarații de plată. În conformitate cu articolele 26 și 27 din regulamentul menționat, produsele de bază trebuie să fie plasate sub control vamal de la data acceptării declarației de plată și până la exportarea lor, care trebuie să aibă loc, în principiu, în termen de șase luni.

31 Din coroborarea acestor dispoziții rezultă că buna funcționare a sistemului de prefinanțare a restituirilor la export se întemeiază pe mecanismul de supraveghere pe care îl constituie regimul de control vamal. Aplicarea acestui regim trebuie să permită autorităților naționale competente să verifice și să asigure în orice moment, potrivit unei proceduri uniforme în toate statele membre, că sunt reunite condițiile materiale impuse pentru acordarea restituirii solicitate, astfel cum sunt acestea definite de dispozițiile aplicabile ale dreptului Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 octombrie 1988, Bayernwald Früchteverwertung, 121/87, Rec., p. 6273, punctul 18).

32 Respectarea obligațiilor legate de regimul de control vamal constituie astfel o condiție pentru a beneficia de plata anticipată a unei restituiri la export în temeiul dispozițiilor Regulamentului nr. 565/80.

33 Printre obligațiile esențiale legate de acest regim figurează, în conformitate cu articolul 105 din Codul vamal comunitar, obligația de a ține evidența operativă a mărfurilor plasate sub regimul de antrepozit vamal, cu excepția cazului în care este vorba despre un antrepozit public gestionat de autoritățile vamale. Această excepție nu este relevantă în speța din acțiunea principală, de vreme ce produsele de bază au fost plasate într-un antrepozit privat de tip C.

34 În temeiul articolului 520 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul de aplicare a Codului vamal comunitar, evidențele operative trebuie să conțină toate datele necesare pentru aplicarea corectă a regimului de control vamal.

35 În versiunea sa aplicabilă la data faptelor speței din acțiunea principală, al doilea paragraf al alineatului (1) al articolului 520 menționat enumera o listă de elemente care trebuie în special să facă obiectul unei înscrieri în evidența operativă. Utilizarea adverbului „în special" în legătură cu elementele menționate indică faptul că legiuitorul considera această enumerare ca reprezentând un minimum indispensabil.

36 În plus, alineatul (3) al aceluiași articol 520 precizează că „evidențele operative trebuie să prezinte în orice moment situația reală a stocurilor de mărfuri aflate încă sub regim de antrepozit vamal".

37 Prin urmare, în cazul în care nu sunt întrunite elementele minime indispensabile cerute la articolul 520 și următoarele din Regulamentul de aplicare a Codului vamal comunitar, obligația de a ține evidența operativă nu poate fi considerată ca fiind îndeplinită (a se vedea în acest sens Hotărârea Bayernwald Früchteverwertung, citată anterior, punctul 19). De aici rezultă o neîndeplinire a unei obligații esențiale a regimului de control vamal. Prin urmare, nu este îndeplinită una dintre condițiile care permit să se beneficieze de plata anticipată a unei restituiri la export în temeiul dispozițiilor Regulamentului nr. 565/80.

38 Cu toate acestea, trebuie să se țină seama de obiectivul evidenței operative, care este cel de a permite să se verifice natura și cantitățile precise de mărfuri pentru care este datorată o restituire. Prin urmare, în caz de îndoială cu privire la exactitatea anumitor înscrieri cuprinse în evidența operativă, nu este exclus să se recurgă la alte documente suplimentare pentru ca îndoiala care subzistă să fie înlăturată (a se vedea în acest sens Hotărârea Bayernwald Früchteverwertung, citată anterior, punctul 19).

Astfel, îndoielile reziduale cu privire la exactitatea anumitor înscrieri sau care țin de discordanțe ori de omisiuni minore în evidența operativă menționată pot fi clarificate cu ajutorul altor documente suplimentare (a se vedea în acest sens Hotărârea Bayernwald Früchteverwertung, citată anterior, punctul 20).

39 Prin urmare, trebuie să se răspundă la prima întrebare adresată că dispozițiile dreptului Uniunii referitoare la prefinanțarea restituirilor la export trebuie să fie interpretate în sensul că ținerea, în conformitate cu reglementarea vamală a Uniunii, a unei evidențe operative a produselor plasate sub control vamal constituie o condiție pentru plata anticipată a unei restituiri la export aferente acestor produse. Cu toate acestea, îndoielile reziduale cu privire la exactitatea anumitor înscrieri sau care țin de discordanțe în evidența operativă menționată pot fi clarificate cu ajutorul altor documente suplimentare, în măsura în care aceste documente sunt considerate satisfăcătoare de autoritățile naționale competente.

Cu privire la a doua întrebare

40 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere, referindu-se la o situație în care nu a fost îndeplinită obligația de a ține, în conformitate cu reglementarea vamală a Uniunii, evidența operativă a produselor plasate sub control vamal, urmărește să se stabilească ce consecințe trebuie deduse din această neîndeplinire în raport cu sumele pe care exportatorul le-a perceput ca avans dintr-o restituire la export.

41 Această întrebare cuprinde două părți.

42 În primul rând, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă, în ipoteza în care se demonstrează că mărfurile menționate în declarația de plată a unui avans au fost într-adevăr exportate, cuantumul restituirii la export aferente acestor mărfuri poate totuși să fie considerat ca fiind dobândit în ceea ce îl privește pe exportator și, în acest ultim caz, pe baza cărei rate trebuie să fie calculat cuantumul restituirii menționate.

43 Cu titlu prealabil, trebuie să se sublinieze că, astfel cum rezultă din cuprinsul punctelor 30-32 din prezenta hotărâre, beneficiul dreptului la plata anticipată a unei restituiri este condiționat, în special, de proba faptului că produsele pentru care a fost prezentată o declarație de plată au fost plasate și au rămas sub control vamal până la exportarea lor. Proba respectării obligațiilor legate de regimul de control vamal revine exportatorului și trebuie să fie prezentată în conformitate cu dispozițiile reglementării vamale a Uniunii, astfel cum este interpretată la punctele 37-39 din prezenta hotărâre.

44 Împrejurarea de a supune aceste produse regimului de control vamal are drept finalitate să garanteze identitatea produselor menționate în declarația de plată și a produselor exportate efectiv. În cazul neexecutării corespunzătoare a plasării sub regimul vamal al antrepozitului, proba faptului că mărfurile menționate în declarația de plată a unui avans au fost într-adevăr exportate nu poate fi efectuată în mod satisfăcător. În cel mai bun caz, se poate demonstra exportarea unor mărfuri similare din punctul de vedere al cantității și al naturii.

45 Neexecutarea corespunzătoare a plasării sub regimul vamal al antrepozitului este sancționată, în special în temeiul articolului 43 din Regulamentul nr. 3719/88 (a se vedea Hotărârea din 21 martie 2000, LFZ Nordfleisch, C-217/98, Rec., p. I-1619, punctul 42). Potrivit alineatului (1) al respectivului articol 43, în cazul în care produsele au fost plasate sub regimul prevăzut la articolul 4 din Regulamentul nr. 565/80, iar exportatorul, integral sau parțial, retrage de la controlul vamal aceste produse, este

necesar să se considere că obligația de a exporta nu a fost respectată pentru cantitatea în cauză, ceea ce implică pierderea, pentru aceeași cantitate, a oricărui drept la restituire.

46 Trebuie asimilată unei retrageri de la controlul vamal ipoteza la care se referă instanța de trimitere, și anume cea în care nu a fost respectată obligația de a ține, în conformitate cu reglementarea vamală a Uniunii, o evidență operativă a produselor plasate sub acest control. Aceste două împrejurări au astfel drept consecință privarea autorităților vamale de posibilitatea de a controla circuitul realizat de produsele în cauză și, în consecință, de a se asigura cu privire la respectarea condițiilor legate de sistemul de plată anticipată a restituirii la export.

47 Prin urmare, trebuie să se răspundă la prima parte a celei de a doua întrebări că, în măsura în care și atât timp cât nu a fost respectată obligația de a ține, în conformitate cu reglementarea vamală a Uniunii, o evidență operativă a produselor plasate sub control vamal în temeiul articolului 4 din Regulamentul nr. 565/80, proba faptului că au fost exportate mărfuri similare din punctul de vedere al cantității și al naturii cu cele menționate în declarația de plată a unui avans nu este suficientă pentru ca suma restituirii la export aferente acestor mărfuri să poată fi considerată ca fiind dobândită în ceea ce îl privește pe exportator.

48 În al doilea rând, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă, în ipoteza în care exportatorul trebuie să ramburseze în totalitate sau în parte, ca urmare a neîndeplinirii obligației de a ține o evidență operativă pentru produsele plasate într-un antrepozit vamal, sumele încasate cu titlu de avans dintr-o restituire la export, este necesar să se aplice la suma de rambursat majorarea de 20 % prevăzută la articolul 33 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 3665/87.

49 Cu titlu prealabil, trebuie amintit că, în conformitate cu respectivul articol 33 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 3665/87, în cazul în care se constată că suma datorată cu titlu de restituire la export este mai mică decât suma plătită în avans, autoritatea națională competentă trebuie să inițieze fără întârziere procedura în vederea restituirii de către operator a diferenței dintre aceste două sume, la care se adaugă 20 %.

50 Desigur, această dispoziție nu identifică în mod explicit persoana care este obligată, dacă este cazul, la plata majorării de 20 %. Cu toate acestea, astfel cum a observat Comisia Europeană, numai exportatorul are o legătură cu autoritățile competente. El este cel care, inițial, trebuie să prezinte, în temeiul articolului 25 din Regulamentul nr. 3665/87, o declarație de plată și care, înainte de acceptarea acestei cereri de autoritățile competente, trebuie, în conformitate cu articolul 31 din regulamentul menționat, să constituie o garanție egală cu cuantumul restituirii, astfel cum este calculat la acea dată, la care se adaugă o majorare de 20 %. Tot exportatorul este cel care, ulterior, trebuie să prezinte, potrivit articolului 29 din același regulament, o cerere scrisă care, ca atare, autorizează autoritățile competente să îi plătească în avans restituirea la export. Această formalitate suplimentară îi conferă exportatorului, printre altele, posibilitatea, în cazul schimbării destinației mărfurilor, de a renunța în întregime la această plată prin recuperarea, în acest din urmă caz, a integralității cauțiunii pe care a constituit-o (a se vedea Hotărârea LFZ Nordfleisch, citată anterior, punctele 36 și 40).

51 Din al patruzecilea considerent al Regulamentului nr. 3665/87 rezultă că majorarea de 20 % a fost prevăzută pentru a evita un beneficiu nedatorat al exportatorului în cauză. Astfel cum a apreciat Curtea, în cazurile în care se face aplicarea unui regim de prefinanțare, operatorii economici ar beneficia în mod nejustificat de un credit cu titlu gratuit dacă s-ar constata ulterior că nu a fost necesar să se acorde restituirea (Hotărârea din 5 februarie 1987, Plange Kraftfutterwerke, 288/85, Rec., p. 611, punctul 14).

52 Prin urmare, exportatorul este cel care trebuie să își asume consecințele nerespectării obligațiilor pe care le implică regimul de prefinanțare a restituirilor la export.

53 Prin urmare, independent de răspunderea persoanei desemnate de autoritățile competente pentru a ține o evidență operativă a produselor plasate într-un antrepozit vamal, exportatorul trebuie să își asume consecințele neîndeplinirii acestei obligații. În această privință, trebuie să se observe că exportatorul are libertatea alegerii cocontractanților și că acesta are obligația de a lua măsurile de precauție adecvate fie prin includerea de clauze în acest sens în contractele în discuție, fie prin încheierea unei asigurări specifice (Hotărârea din 11 iulie 2002, Käserei Champignon Hofmeister, C-210/00, Rec., p. I-6453, punctul 80).

54 În plus și în orice caz, în speța din acțiunea principală în care mărfurile au fost depozitate într-un antrepozit privat de tip C, obligația de a ține o evidență operativă revenea, în conformitate cu articolul 517 alineatul (1) din Regulamentul de aplicare a Codului vamal comunitar, deținătorului antrepozitului care, potrivit articolului 504 alineatul (1) din regulamentul menționat, era și antrepozitarul și, așadar, exportatorul.

55 Prin urmare, trebuie să se răspundă la a doua parte a celei de a doua întrebări adresate că, în ipoteza în care exportatorul trebuie să ramburseze în totalitatea sau în parte, ca urmare a neîndeplinirii obligației de a ține o evidență operativă a produselor plasate într-un antrepozit vamal, sumele încasate cu titlu de avans dintr-o restituire la export, este necesar să se aplice la suma nedatorată de rambursat majorarea de 20 % prevăzută la articolul 33 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 3665/87.

Cu privire la cheltuielile de judecată

56 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

1) Dispozițiile dreptului Uniunii referitoare la prefinanțarea restituirilor la export trebuie să fie interpretate în sensul că ținerea, în conformitate cu reglementarea vamală a Uniunii, a unei evidențe operative a produselor plasate sub control vamal constituie o condiție pentru plata anticipată a unei restituiri la export aferente acestor produse. Cu toate acestea, îndoielile reziduale cu privire la exactitatea anumitor înscrieri sau care țin de discordanțe în evidența operativă menționată pot fi clarificate cu ajutorul altor documente suplimentare, în măsura în care aceste documente sunt considerate satisfăcătoare de autoritățile naționale competente.

2) Dispozițiile dreptului Uniunii referitoare la prefinanțarea restituirilor la export trebuie să fie interpretate în sensul că:

— în măsura în care și atât timp cât nu a fost respectată obligația de a ține, în conformitate cu reglementarea vamală a Uniunii, o evidență operativă a produselor plasate sub control vamal, proba faptului că au fost exportate mărfuri similare din punctul de vedere al cantității și al naturii cu cele

menționate în declarația de plată a unui avans nu este suficientă pentru ca suma restituirii la export aferente acestor mărfuri să poată fi considerată ca fiind dobândită în ceea ce îl privește pe exportator;

— **în ipoteza în care exportatorul trebuie să ramburseze în totalitate sau în parte, ca urmare a neîndeplinirii obligației de a ține o evidență operativă a produselor plasate într-un antrepozit vamal, sumele încasate cu titlu de avans dintr-o restituire la export, este necesar să se aplice la suma nedatorată de rambursat majorarea de 20 % prevăzută la articolul 33 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul (CEE) nr. 3665/87 al Comisiei din 27 noiembrie 1987 de stabilire a normelor comune de aplicare a sistemului de restituiri la export pentru produsele agricole, astfel cum a fost modificat în special prin Regulamentul (CEE) nr. 1708/93 al Comisiei din 30 iunie 1993.**

Semnături